

ДО ПИТАННЯ НЕЗАЛЕЖНОГО ЗОВНІШНЬОГО ТЕСТУВАННЯ З ХІМІЇ

УДК 378.141

Л. М. Романишина

Реформування освіти на сьогодні є одним з актуальних. Це пов'язане з багатьма причинами, однією з яких є зниження якості підготовки з різних предметів, у тому числі й природничих. У працях багатьох дослідників [1; 2; 5; 7] наголошується на невідповідності рівня знань абітурієнтів вимогам до їх рівня у вищих навчальних закладах. На думку багатьох експертів, найбільш об'єктивну інформацію про рівень навчальних досягнень випускників навчальних закладів можна одержати за результатами незалежного тестування. Саме проведення національних досліджень у цьому напрямку може дати достовірну інформацію про стан освіти в Україні, буде сприяти ефективним дослідженням у цьому напрямку [6, с. 7].

Тому метою статті було обрано розгляд проблеми незалежного тестування з хімії, яку обирають майбутні абітурієнти серед числа обов'язкових дисциплін.

Упровадження незалежного тестування змінює систему підготовки абітурієнтів до навчального процесу у вищих навчальних закладах. Така система введена більш ніж у 150 країнах світу.

В Україні експеримент із його проведення розпочався з 2002 року. За участі Міністерства науки і освіти України був створений Центр тестових технологій з метою забезпечення рівного доступу до вищої освіти для випускників, об'єктивності контролю знань випускників, прозорості вступної кампанії, поєднання вступної кампанії з державною підсумковою атестацією. Основною метою експерименту було таке: визначити рівень навчальних досягнень випускників СНЗ, оцінити ступінь готовності учнів продовжувати навчання у вищих навчальних закладах, нівелювати відмінності між вимогами

загальноосвітніх і вищих навчальних закладів, відпрацювати технологію проведення зовнішнього незалежного оцінювання [4].

Для ефективного проведення незалежного тестування необхідно було створити: банк тестів з кожної дисципліни, які були б стандартизовані, розробити програмне забезпечення для створення бази даних і обробки результатів тестування, формування зведеної бази даних випускників, підготовку інструкцій і правил проведення тестування, організацію випуску друкованої продукції, підготовку нормативних документів, розробку схеми оцінювання, організацію пунктів тестування, забезпечення інформаційної підтримки тощо [5].

Незважаючи на труднощі, вже у 2008 році прийом до вищих навчальних закладів та конкурсний відбір проводилися за результатами зовнішнього тестування. Починаючи з цього періоду, з'явилося багато статей дослідників, у яких висловлювались різні думки стосовно проблеми незалежного тестування [1; 2; 3; 7], але всі висловлювались за доцільність його проведення. Серед позитиву щодо незалежного тестування автори висунули таке: можливість перевірки результатів тестування з використанням комп'ютерної техніки, об'єктивність, скорочення часу перевірки, усунення можливостей зовнішнього втручання в оцінювання якості знань, зниження ризику упередженого ставлення до вступників [6]. До недоліків, які мали місце, автори віднесли таке: результат тестування висвітлює рівень знань, умінь і навичок учнів, але не їх талановитість і ступінь здібностей; тести спрощують завдання, що стоять перед учнем, не виключають можливість вгадування правильної відповіді; тестування припускає (а в більшості випадків так воно і є) можливість підготовки учнів репетиторами, але не всі учні мають таку можливість; зниження авторитету школи в оцінюванні знань випускників; ігнорування випускниками СНЗ вивчення більшості дисциплін, окрім тих, які потрібні для участі в зовнішньому незалежному оцінюванні; неможливість декількох спроб проходження тестування та інші [3; 7].

Важливим є питання розробки тестів на здібність. Їх впровадження зняло б багато проблем, зокрема про тестування випускників міських і сільських шкіл (адже, окрім рівня знань, ураховувались би здібності учнів, що сприяло б врівноваженню між ними).

Стосовно самої організації тестування, як відмічають автори, існує різний рівень освіти у міських і сільських школах із причин, незалежних від дітей; учням сільських шкіл важче добиратись до центрів тестування тощо.

Для узгодження рівнів вимог до тестів і тестування ми вбачаємо за необхідне при складанні тестів забезпечити спільну діяльність учителів загальноосвітніх шкіл і вищих навчальних закладів. Це дозволить узгодити вимоги до знань абітурієнтів.

Розробляючи тести для незалежного тестування з хімії, самопідготовки до нього, ми виходили з того, що тест є засобом тестування і яким способом він буде побудований, такий і отримаємо результат.

Для підготовки до незалежного тестування з хімії ми використали такі типи тестів: з однією відповіддю, з декількома відповідями, на послідовність, на відповідність.

Наведемо приклади декількох тестів для самостійної підготовки.

I рівень

1. До речовин належать:

а) підкова;

б) *вода ;

г) цвях.

2. Оцет і воду можна розпізнати за...

а) кольором;

б) *смаком;

в) запахом;

г) агрегатним станом.

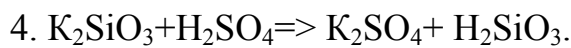
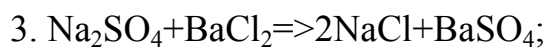
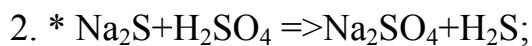
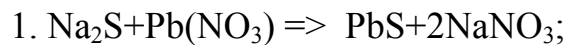
II рівень

1. Атом складається з протонів і електронів:

- а) визначення правильне;
- б) визначення неправильне;
- в) визначення правильне на 50 %.
- г) визначення потребує уточнення.

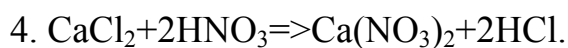
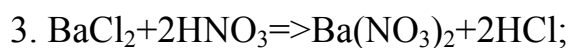
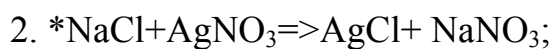
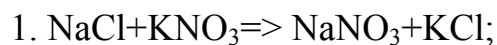
2. Яка з реакцій відбувається в розчині з виділенням газу:

- а) $\text{Na}_2\text{S} + \text{Pb}(\text{NO}_3)_2 \rightarrow$;
- б) $\text{Na}_2\text{S} + \text{H}_2\text{SO}_4 \rightarrow$;
- в) $\text{Na}_2\text{SO}_4 + \text{BaCl}_2 \rightarrow$;
- г) $\text{K}_2\text{SiO}_3 + \text{H}_2\text{SO}_4 \rightarrow$.

3. Яка із реакцій іонного обміну відбувається практично до кінця:

- а) $\text{NaCl} + \text{KNO}_3 \rightarrow$;
- б) $\text{NaCl} + \text{AgNO}_3 \rightarrow$;
- в) $\text{BaCl}_2 + \text{HNO}_3 \rightarrow$;
- г) $\text{CaCl}_2 + \text{HNO}_3 \rightarrow$.

III рівень

1. Запропонуйте схему розділення суміші речовин (суміш знаходиться в порошкоподібному стані):

- а) *магніт, розчинення у воді, фільтрування;
- б) розчинення у воді, відстоювання, фільтрування;
- в) сублимація, розчинення у воді, дія магніту;
- г) магніт, перегонка.

2. Вкажіть типи хімічних реакцій, у результаті яких можуть утворюватися складні речовини:

- а) сполучення;
- б) розкладу;
- в) обміну;

г) *сполучення, розкладу, обміну, заміщення.

3. Кисень у лабораторії добувають з:

а) ZnO;

б) *H₂O₂;

в) *KClO₃;

г) NaNO₃.

З метою самостійної підготовки учнів до тестування нами розроблено і надруковано дидактичні матеріали для учнів загальноосвітньої школи з курсу неорганічної та органічної хімії за трьома рівнями засвоєння знань [8].

Дослідження підтверджують, що незалежне тестування підвищило мотивацію учнів до одержання знань, оскільки вони тепер розраховують на власний досвід, що дозволить їм вступити у вищий навчальний заклад, а відповідно мати бажану професію.

Список використаної літератури

1. Барановська, О. Сучасна модель оцінювання навчальних досягнень учнів : переваги і недоліки / О. Барановська // Рідна школа. – 2000. – № 7. – С. 48–50.

2. Башта, В. ЗНО: “совок” чи прорив? [Електронний ресурс] / В. Башта // Міжнародний суспільно-політичний щотижневик “Дзеркало тижня”. – 2008. – № 31. – Режим доступу : <http://www.dt.ua/3000/3300/63816>.

3. Брюховецький, В. Про старти, страх і студентів [Електронний ресурс] / В. Брюховецький // Міжнародний суспільно-політичний щотижневик “Дзеркало тижня”. – 2008. – № 28. – Режим доступу : <http://www.dt.ua/3000/3300/63637>.

4. Ворон, А. Міжнародна практика зовнішнього тестування [Електронний ресурс] / А. Ворон // Освіта – UA. – 2008. – Режим доступу : http://osvita-ua.net/test/test_article/1865.

5. Гриневич, Л. Впровадження зовнішнього тестування в Україні : перші кроки [Електронний ресурс] / Л. Гриневич // Вісник програм шкільного обміну – 2006. Режим доступу : <http://www.pleyady.kiev.ua/index.php?go=Pages&in=view&id=114>.

6. Зовнішнє тестування : аналітичний звіт. – К. : Центр тестових технологій, 2003. – 70 с.

7. Корсак, К. Про перспективи державного тестування старшокласників України / К. Корсак // Сучасні проблеми гуманізації та гармонізації управління : матеріали 4-ї Міжнарод. міждисц. н-пр. конф. – Х., 2003. – С. 343–344.

8. Хмеляр, І. М. Дидактичні матеріали з неорганічної хімії для 9 класу / І. М. Хмеляр, Л. М. Романишина. – Тернопіль : Астон, 2002. – 216 с.